

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea Strategiei naționale de management
integrat al frontierei de stat pentru anii 2011-2013

nr. 1212 din 27.12.2010

Monitorul Oficial nr.16-17/7 din 21.01.2011

* * *

În temeiul [Legii nr.295-XVI din 21 decembrie 2007](#) pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.18-20, art.57), cu modificările ulterioare, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Strategia națională de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2011-2013 (se anexează).

2. Consiliului Național pentru Management Integrat al Frontierei de Stat:
va coordona activitatea instituțiilor implicate în realizarea Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2011-2013;

în termen de o lună, va elabora și prezenta Guvernului Planul de acțiuni cu privire la implementarea Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2011-2013.

3. Serviciul Grăniceri va prezenta Guvernului, anual, pînă la 1 martie, raportul de evaluare a implementării pentru anul precedent a Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2011-2013.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru, ministrul afacerilor
externe și integrării europene**

Iurie Leancă

Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

Ministrul justiției

Alexandru Tănase

Chișinău, 27 decembrie 2010.

Nr.1212.

Aprobată
prin Hotărîrea Guvernului
nr.1212 din 27 decembrie 2010

STRATEGIA NAȚIONALĂ
de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2011-2013

INTRODUCERE

Aderarea la Uniunea Europeană (UE) este o orientare strategică pentru Republica Moldova, care presupune adoptarea valorilor și standardelor europene în întreaga gamă a domeniilor de activitate. Libera circulație a persoanelor și a mărfurilor necesită introducerea unor măsuri privind implementarea

standardelor UE în domeniul controlului la frontiera de stat. În acest sens, aplicarea consecventă, la nivel național, a Managementului Integrat al Frontierei de Stat (MIFS) are o importanță strategică.

UE și-a dezvoltat un sistem eficient de control al frontierelor, care permite libera circulație a persoanelor și a mărfurilor, prevenirea criminalității transfrontaliere, respectând, totodată, drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Necesitatea securizării integrate a frontierei este determinată de mai mulți factori atât obiectivi, cât și subiectivi (infraționalitatea transfrontalieră, fenomenul criminalității organizate), existența condițiilor favorizate ale acestora.

MIFS este o metodă ce cuprinde un șir de probleme reciproc legate între ele, cum ar fi traversarea frontierei de către persoane și bunuri prin punctul de trecere a frontierei de stat (PTFS), migrația ilegală, crima organizată transfrontalieră și dezvoltarea regiunilor frontaliere. Totodată, PTFS reprezintă un sistem de coordonare unitară a acțiunilor și procedurilor desfășurate de instituțiile abilitate prin lege, menit să asigure controlul și supravegherea frontierei de stat, cooperarea privind regimul frontierei de stat cu alte state și instituții similare din țările vecine și asigurarea compatibilității cu normele și practicile de control și supraveghere a frontierei de stat aplicate în statele-membre ale UE.

În cazul implementării eficiente a MIFS, beneficiile acestora pot fi: dezvoltarea comerțului și a investițiilor, facilitarea și urgentarea tranzitului transfrontalier, un control mai bun al migrației ilegale (din/prin Moldova) orientat spre UE, promovarea turismului, reducerea pierderilor fiscale și vamale generate de contrabandă, asigurarea unui mediu de securitate mai stabil și sigur în regiune. Pentru implementarea MIFS este necesară o finanțare corespunzătoare din partea bugetului de stat, precum și implicarea tuturor factorilor de decizie, a autorităților publice centrale și locale, societății civile, comunităților de business și asociațiilor obștești.

Implementarea Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2011-2013 (în continuare – Strategia) este o condiție necesară pentru asigurarea succesului în negocierile Acordului de Asociere cu UE și a dialogului cu privire la liberalizarea regimului de vize cu UE. Punerea în aplicare a prezentei Strategii transmite partenerilor Republicii Moldova mesajul că statul nostru este pregătit să contribuie la securitatea în regiune, astfel încât să devină un partener de încredere al UE în domeniul controlului la frontieră și gestionare a fluxurilor migraționale.

Prezenta Strategie preia și dezvoltă principiile directoare ale Programului de activitate al Guvernului pentru anii 2009-2013 “Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”, analizează amenințările și vulnerabilitățile la adresa securității naționale în domeniul frontalier. Totodată, Strategia dezvoltă prevederile Strategiei naționale de dezvoltare pentru anii 2008-2011, aprobate prin [Legea nr.295-XVI din 21 decembrie 2007](#).

Prezenta Strategie este elaborată de către Consiliul Național pentru Managementul Integrat al Frontierei de Stat (CNMIFS), creat prin [Hotărârea Guvernului nr.855 din 21 septembrie 2010](#). Obiectivul de bază al CNMIFS este activitatea de promovare a politicii statului în domeniul MIFS pe termen mediu (3 ani) și permite, la nivel național să o adapteze, în funcție de evoluțiile pe plan intern și extern, identificând segmentele specifice ale sistemului de management al frontierei de stat care necesită reformare. Drept fundament al acestor obiective servesc prevederile și cerințele principalelor documente de politici internaționale, naționale și regionale, care au drept scop reformarea managementului de frontieră. Totodată, la elaborarea Strategiei s-a ținut cont de legislația UE, recomandările Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), Misiunii Uniunii Europene de Asistență la Frontieră din Republica Moldova și Ucraina (EUBAM), Centrului pentru Control Democratic al Forțelor Armate (DCAF) și a altor organizații internaționale.

Prevederile prezentei Strategii reglementează acțiunile ce urmează a fi întreprinse la nivel administrativ, tehnic și instituțional în domeniul MIFS pentru ca Republica Moldova să fie pregătită pentru aderarea la UE. Totodată, Republica Moldova va implementa Strategia în cooperare cu UE, statele vecine, EUBAM și alți parteneri externi.

Capitolul I

DESCRIEREA SITUAȚIEI ȘI DEFINIREA PROBLEMELOR

1. Odată cu adoptarea [Strategiei Naționale de dezvoltare pentru anii 2008-2011](#), Republica

Moldova s-a angajat să implementeze managementul frontierei de stat în toate sectoarele de frontieră ale Republicii Moldova prin armonizarea reglementărilor legislației naționale la legislația UE, elaborarea și implementarea prezentei Strategii, continuarea cooperării cu țările vecine în vederea desfășurării procesului de demarcare a frontierei de stat; dezvoltarea infrastructurii pichetelor de grăniceri, PTFS și dotarea cu echipament modern, organizarea sistemului de instruire profesională a resurselor umane implicate în supravegherea și controlul frontierei. S-au întreprins măsuri în vederea intensificării cooperării transfrontaliere între Republica Moldova, statele-membre ale UE și țările vecine prin organizarea controlului comun la PTFS, dezvoltarea cooperării regionale între organele de drept relevante (grăniceri, poliție și vamă).

2. Situația actuală și progresele obținute în procesul de realizare a securității frontierei.

a) Frontiera de stat

Frontiera de stat a Republicii Moldova include sectorul de frontieră cu Ucraina și cu România. Lungimea frontierei de stat a Republicii Moldova cu România este de 684 km și cu Ucraina de 1222 km, dintre care 453 km trec pe sectorul transnistrean și nu se află sub controlul autorităților constituționale ale Republicii Moldova.

b) Cadrul instituțional

Serviciul Grăniceri este o autoritate administrativă centrală a cărei activitate este reglementată prin [Legea nr.162-XVI din 13 iulie 2007](#) cu privire la Serviciul Grăniceri.

În conformitate cu prevederile art.5 al Legii nominalizate, Serviciul Grăniceri este o autoritate autonomă organizată ierarhic la nivel central, regional și local. La nivel central este administrat de aparatul central al Serviciului Grăniceri, la nivel regional de către direcțiile regionale supraveghere și control al frontierei de stat și Colegiul Național al Serviciului Grăniceri, iar la nivel local de către pichetele de grăniceri și PTFS.

Direcția regională supraveghere și control al frontierei de stat este responsabilă de managementul operațional și de coordonarea acțiunilor pichetelor de grăniceri și ale PTFS. Alin.(3) art.5 din [Legea nr.162-XVI din 13 iulie 2007](#) acordă direcțiilor regionale supraveghere și control al frontierei de stat statut de persoană juridică, însă, în realitate direcțiile regionale nu dispun de acest statut.

Managementul intern al Serviciului Grăniceri este centralizat. La momentul actual direcțiile regionale supraveghere și control al frontierei de stat nu au împuterniciri pentru a lua decizii independente în domeniul resurselor umane, financiar, economic, logistic etc. Sistemul de luare a deciziilor urmează a fi descentralizat. Pichetul de grăniceri reprezintă subdiviziunea de bază a Serviciului Grăniceri, destinat pentru supravegherea nemijlocită a unui anumit sector al frontierei de stat și activează în cadrul direcțiilor regionale supraveghere și control al frontierei de stat. PTFS activează în cadrul direcțiilor regionale supraveghere și control al frontierei de stat în regim de trafic internațional, interstatal și local cu specific rutier, aeroportuar, feroviar, portuar, asigurând respectarea prevederilor tratatelor, acordurilor, convențiilor și protocoalelor de frontieră bilaterale și a celor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și controlul trecerii frontierei de stat a Republicii Moldova.

În PTFS internaționale și interstatale activitatea se desfășoară în comun cu Serviciul Vamal. În punctele locale de trecere a frontierei, Serviciul Grăniceri efectuează de sine stătător supravegherea și controlul frontierei de stat.

Luând în considerare experiența și practica UE, se impune aplicarea unor mecanisme, care pun accent pe oferirea serviciilor funcționale cetățenilor și bunurilor care traversează frontiera de stat.

c) Cadrul legal

Managementul frontierei de stat este reglementat de actele legislative și normative în vigoare ([Legea nr.108-XIII din 17 mai 1994](#) privind frontiera de stat a Republicii Moldova, [Legea nr.162-XVI din 13 iulie 2007](#) cu privire la Serviciul Grăniceri, [Hotărârea Guvernului nr.475 din 26 martie 2008](#) "Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind punerea în aplicare a Regulamentului Sanitar Internațional în Republica Moldova") care stabilesc cadrul legal al frontierei de stat, autoritățile competente în supravegherea și controlul frontierei de stat și competențele acestora. Serviciul Grăniceri și Serviciul Vamal sînt autoritățile competente în PTFS ce asigură capacități minime de depistare primară, notificare și izolare a evenimentelor de sănătate cu potențial internațional de răspîndire. Serviciul Grăniceri

efectuează supravegherea și controlul frontierei de stat (cu excepția pazei frontierei de stat a spațiului aerian care este efectuată de Forțele Aeriene ale Armatei Naționale), fiind stabilite sarcinile, funcțiile și atribuțiile specifice în domeniul respectiv.

Personalul Serviciului Grăniceri implicat în supravegherea și controlul frontierei de stat are în prezent statut de militar, fiind permisă încorporarea militarilor în termen. Statutul personalului este reglementat de legislația în vigoare ([Legea nr.162-XVI din 22 iulie 2005](#) cu privire la statutul militarilor și [Legea nr.1245-XV din 18 iulie 2002](#) cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei).

[Legea nr.108-XIII din 17 mai 1994](#) privind frontiera de stat a Republicii Moldova urmează a fi substituită de o nouă lege, care să corespundă legislației UE, iar [Legea nr.162-XVI din 13 iulie 2007](#) cu privire la Serviciul Grăniceri, urmează a fi modificată prin introducerea unor noi împuterniciri pentru Serviciul Grăniceri cum ar fi expertiza juridiciară a documentelor de călătorie, efectuarea urmăririi penale, precum și extinderea împuternicirilor Serviciului Grăniceri pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Prevederile [Codului penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002](#) incriminează fapte precum traficul de persoane și trecerea ilegală a frontierei de stat, prevăzând sancțiuni stricte. [Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008](#) conține prevederi referitor la răspunderea pentru încălcarea regulilor regimului frontierei de stat și măsuri de expulzare din țară. Totodată, nu este prevăzută răspunderea agenților de transport în cazul transportării în țară a străinilor fără acte de călătorie necesare.

Pentru îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare a managementului frontierei de stat la nivel strategic au fost adoptate un șir de acte legislative și normative ([Legea nr.295-XVI din 21 decembrie 2007](#) pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011, [Hotărârea Guvernului nr.191 din 25 februarie 2008](#) "Pentru aprobarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011", [Hotărârea Guvernului nr.746 din 18 august 2010](#) "Cu privire la aprobarea Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO actualizat"), care prevăd drept unul din obiectivele principale de dezvoltare – asigurarea managementului frontierei de stat. Totodată, prevederile sus-menționate nu asigură în deplină măsură realizarea obiectivelor de asigurare al MIFS, conform cerințelor UE. De aceea, una din măsurile prioritare de reformare a MIFS este armonizarea reglementărilor legislației naționale la legislația UE, în special Codul frontierelor Schengen, prin completarea cu standarde, modele și recomandări ale UE.

Pentru a asigura implementarea eficientă a supravegherii și controlului frontierei de stat este absolut necesară consolidarea capacităților instituționale ale Serviciului Grăniceri, Serviciului Vamal și altor organe cu competențe la frontiera de stat.

d) Cooperarea interinstituțională și internațională

În scopul dezvoltării cooperării interinstituționale, s-a pus accentul pe colaborarea cu autoritățile publice centrale și alte instituții de stat, societatea civilă și partenerii externi. La nivel național este implementat mecanismul interconectării și accesului la Sistemul informațional integrat al Serviciului Grăniceri (SIISG) pentru toate organele de drept.

În plan internațional și regional, Serviciul Grăniceri a participat activ la operațiunile comune de control al frontierei în cadrul activităților EUBAM și ale Agenției Europene pentru Gestionarea Cooperării Operaționale la Frontierele Externe ale Statelor-Membre ale Uniunii Europene (FRONTEX), schițând raportul privind Evaluarea Comună a Securității la Frontieră.

În 2008 a fost semnat Aranjamentul de lucru cu privire la stabilirea cooperării operaționale între Serviciul Grăniceri al Republicii Moldova și FRONTEX. Această colaborare include cooperarea în domeniul informațional, efectuarea operațiunilor la frontieră, instruirea personalului, activitatea de cercetare, precum și prevederile tehnico-materiale.

Deși mandatul EUBAM acoperă numai frontiera moldo-ucraineană, activitatea acesteia a influențat asupra dezvoltării întregului sistem al Serviciului Grăniceri, Serviciului Vamal și altor organe cu competențe în domeniul managementului frontierei de stat, analizei riscurilor, managementului resurselor umane și a managementului în general, precum și a PTFS administrate în comun cu serviciile partenere ale statelor vecine.

e) Managementul resurselor umane

În domeniul managementului resurselor umane prioritatea de bază este înlocuirea militarilor în termen cu colaboratori angajați în bază de contract în termene restrânse (demilitarizarea și profesionalizarea Serviciului Grăniceri).

Începînd cu 1 septembrie 2010 în Colegiul Național de Grăniceri, creat prin [Hotărîrea Guvernului nr.23 din 10 ianuarie 2007](#), a început instruirea personalului conform Planului de învățămînt expertizat de FRONTEX cu implementarea Curriculumului Comun de bază de pregătire a grănicerilor UE, perfecționînd sistemul de instruire a inspectorilor. Formarea ofițerilor-grăniceri se desfășoară în cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate "Alexandru cel Bun", în baza Planului de învățămînt elaborat de Serviciul Grăniceri și aprobat de către Ministerul Educației.

f) Infrastructura și echipamentul, sistemele de comunicare și tehnologiile informaționale

Infrastructura la frontiera de stat cu România a fost creată în perioada anilor 70-80 ai secolului XX, cu Ucraina infrastructura se află în stadiu de dezvoltare din anul 2001, de aceea arhitectura și funcționalitatea acesteia nu corespund standardelor actuale ale UE și necesită investiții substanțiale pentru a corespunde standardelor UE. Activitățile de modernizare a echipamentului și infrastructurii au fost efectuate cu suportul financiar al UE.

În prezent, Serviciul Grăniceri se află în proces de optimizare a structurii la nivel local. Lipsa mijloacelor financiare limitează semnificativ posibilitățile de a implementa planul de reconstrucție a sediilor subdiviziunilor Serviciului Grăniceri necesare acestei optimizări.

Serviciul Grăniceri implementează și modernizează SIISG, ceea ce presupune formarea resurselor informaționale cu referire la evenimentele ce au loc la frontieră, acumularea, stocarea și schimbul de informații. Scopul de bază al SIISG constă în realizarea unui management integrat de circulație a informației, pe diferite dimensiuni, aliniat la standardele UE, care să asigure sporirea gradului de securitate a persoanelor, respectînd drepturile și libertățile fundamentale ale acestora, fluidizarea traficului legal al persoanelor și mărfurilor la frontieră.

Douăzeci de PTFS sînt conectate la SIISG, la Organizația Internațională a Poliției Criminale (INTERPOL), precum și la Registrul de stat al populației. Toate PTFS internaționale și interstatale sînt echipate cu dispozitive pentru citirea pașapoartelor, inclusiv a celor biometrice. Proiectul de creare a rețelei de comunicații fixe și mobile a Serviciului Grăniceri, finanțat de UE, va asigura toate subdiviziunile Serviciului Grăniceri cu acces direct la Internet, cu acces la bazele de date sus-menționate și cu mijloace de comunicare radio sigure pentru toate punctele de comandă și patrulele de grăniceri.

Echipamentul tehnic pentru supravegherea frontierei este în mare parte învechit și uzat, tehnica pentru supravegherea pe timp de noapte, termovizoarele și senzorii pentru depistarea mișcărilor fiind în capacități minime.

g) Analiza riscurilor

Cu asistența EUBAM, Serviciul Grăniceri a elaborat Sistemul de analiză a riscurilor (SAR), care corespunde cerințelor și standardelor europene, în particular Modelului Integrat al Analizei de Risc (Common Integrated Risk Analysis Model) (CIRAM). Actualmente, SAR este implementat pe trei nivele (strategic – central, operațional – regional și tactic – local). În vederea dezvoltării continue a sistemului respectiv, a fost elaborată concepția sistemului de analiză a riscurilor al Serviciului Grăniceri. Concepția în cauză stabilește obiectivele de bază, principiile, direcțiile și perspectivele dezvoltării SAR în Serviciul Grăniceri. Dat fiind faptul că frontiera de stat este o sursă continuă de informație operativă asupra activității infracționale transfrontaliere, produsele analizei riscurilor vor servi ca piloni în luarea deciziilor privind supravegherea și controlul la frontieră. Mecanismul respectiv va oferi persoanelor cu putere de decizie posibilitatea întreprinderii măsurilor relevante privind identificarea provocărilor și riscurilor îmbunătățind, astfel, performanța managementului la frontieră.

h) Facilitarea traficului de mărfuri

Consolidarea eforturilor privind funcționarea sistemului vamal, facilitarea traficului de mărfuri și securizarea frontierei au devenit imperative datorită statutului de țară vecină cu UE. Astfel, activitatea Serviciului Vamal, ca autoritate responsabilă de implementarea politicii vamale a statului, continuă să fie axată pe optimizarea administrării procedurilor vamale, a controlului vamal, prevenirea și combaterea infracțiunilor transfrontaliere.

Modernizarea procedurilor vamale, fiind un proces complex și continuu, s-a realizat prin ajustarea cadrului normativ existent cu legislația vamală a UE și convențiile internaționale în domeniu, precum și implementarea unor tehnologii performante de vămuire și control, bazate pe managementul riscurilor.

Astfel, prin [Legea nr.215-XVI din 23 octombrie 2008](#), Republica Moldova a aderat la Convenția internațională privind armonizarea controlului mărfurilor la frontiere, încheiată la Geneva la 21 octombrie 1982.

Punerea în aplicare a Convenției presupune reducerea cerințelor legate de îndeplinirea formalităților, a numărului și a duratei controalelor printr-o coordonare națională și internațională a procedurilor de control și a modalităților de aplicare a acestora. Implementarea principiilor stipulate în Convenție s-a realizat concomitent cu implementarea principiului “ghișeul unic” corespunzător Recomandării nr.33 din iulie 2005 a CEFACT.

Prin [Hotărârea Guvernului nr.1073 din 19 septembrie 2008](#) “Cu privire la optimizarea modului de trecere a frontierei de stat de către mijloacele de transport auto cu mărfuri și pasageri, modificarea și abrogarea unor acte normative”, Serviciul Vamal a preluat, începând cu luna august 2008, unele atribuții de control ale altor servicii. Prin aceeași hotărâre a fost aprobat Regulamentul cu privire la modul de colaborare între Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală, Agenția Fitosanitară și Serviciul Vamal în procesul controlului de stat al importului, exportului și tranzitului mărfurilor supuse controlului sanitar-veterinar sau carantinei fitosanitare. În scopul optimizării modului de trecere a frontierei de stat de către mijloacele de transport auto, cu mărfuri supuse controlului sanitar-veterinar a fost aprobat ordinul comun nr.202/68/512-0 din 17 octombrie 2008 al Serviciului Vamal, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Inspectoratului Principal de Stat pentru Carantină Fitosanitară cu privire la modul de implementare a procedurilor de control.

Pentru automatizarea întregului proces al schimbului de informații, în contextul “ghișeului unic”, a fost elaborat sistemul informațional “FRONTIERA”, care, începând cu 5 ianuarie 2009, a fost aplicat în PTFs, și care asigură schimbul de informații în regim on-line între autoritățile ce participă la “ghișeul unic” și sînt investite cu atribuții de control al mărfurilor și mijloacelor de transport la frontieră.

Acest sistem se află în proces de perfecționare și dezvoltare, asigurînd, prin intermediul modulelor, conexiune automatizată și schimb de date în regim on-line între Serviciul Vamal, Serviciul Grăniceri, Instituția publică “Agenția Națională Transport Auto” (ANTA), Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală și Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer.

i) Prevenirea corupției

Activitatea de prevenire a corupției în cadrul Serviciului Grăniceri este efectuată în conformitate cu legislația în vigoare ([Legea nr.90-XVI din 25 aprilie 2008](#) cu privire la prevenirea și combaterea corupției, Strategia națională de prevenire și combatere a corupției, aprobată prin [Hotărârea Parlamentului nr.421-XV din 16 decembrie 2004](#), Metodologia de evaluare a riscurilor de corupție în instituțiile publice, aprobată prin [Hotărârea Guvernului nr.906 din 28 iulie 2008](#)).

În scopul asigurării operativității și eficienței în cercetarea și examinarea cauzelor penale, inclusiv a celor de corupție, Serviciul Grăniceri conlucrează cu organele Procuraturii Generale, în conformitate cu actele normative departamentale relevante.

Aplicarea măsurilor de prevenire a corupției în procedurile de recrutare, selectare și promovare a persoanelor în funcții publice împiedică dezvoltarea fenomenului corupției în procesul completării funcțiilor vacante. În cadrul cursurilor de pregătire și perfecționare a colaboratorilor, desfășurate la Colegiul Național de Grăniceri, este implementat modulul “Etica profesională și relațiile cu publicul”, unde sînt studiate regulile de conduită a grănicerului în exercitarea atribuțiilor de serviciu. Pentru prevenirea corupției Serviciul Grăniceri dispune de linia telefonică “Linia Verde”, la care cetățenii pot să-și exprime reclamațiile și opiniile despre activitatea acestuia. În scopul asigurării transparenței în procesul decizional proiectele de acte normative elaborate de Serviciul Grăniceri sînt publicate pe site-ul www.border.gov.md, ceea ce oferă persoanelor interesate posibilitatea de a studia aceste proiecte, precum și să înainteze obiecții și propuneri, asigurîndu-se, astfel, transparența informației pentru populație. Pe acest site, Serviciul Grăniceri a creat și un forum interactiv unde cetățenii pot adresa

întrebări, primind răspuns în regim on-line.

j) Principalii factori de risc

Factori de risc interni – capacități reduse de securizare a frontierei de stat pe segmentul transnistrean al frontierei de stat moldo-ucrainene; traficul de persoane, migrația ilegală, traficul de droguri; contrabanda cu diverse bunuri, sporirea infraționalității interne pe fondul crizei economice și sociale; apariția conflictelor interetnice care pot influența securitatea frontierei de stat; producerea catastrofelor ecologice în zona de frontieră; accentuarea fenomenului de corupție; manifestarea unor deficiențe în protecția informațiilor clasificate; menținerea la nivel scăzut a infrastructurii sistemului informatic la frontieră și întârzierea modernizării acestuia; alocarea unui volum de resurse financiare și logistice insuficiente securizării frontierei la standardele preconizate, precum și mentenanței și exploatarei la parametri normali a echipamentelor și mijloacelor destinate securizării frontierei.

Factori de risc externi – proliferarea și dezvoltarea rețelelor teroriste și ale crimei organizate transnaționale; escaladarea fenomenului migraționist, inclusiv din țări cu situație epidemiologică nefavorabilă, traficului cu droguri, contrabandei de automobile și altor infracțiuni transfrontaliere specifice; proliferarea armelor de distrugere în masă, a tehnologiilor și materialelor nucleare, a armamentelor și mijloacelor letale neconvenționale în apropierea Republicii Moldova.

Migrația în creștere a populației, pericolul terorismului internațional, inclusiv cu utilizarea agenților biologici, chimici, radiologici necesită aplicarea acțiunilor adecvate și coordonate de răspuns pentru diminuarea impactului asupra securității sănătății publice.

Capitolul II OBIECTIVE ȘI MĂSURI DE IMPLEMENTARE

Secțiunea 1

Modelul Managementului Integrat al Frontierei de Stat

3. Prezenta Strategie presupune atingerea unui scop național, care constă în stabilirea de politici, principii și obiective necesare implementării unitare, coerente și eficiente a MIFS, în baza conjugării eforturilor autorităților și instituțiilor cu responsabilități în domeniu.

Serviciul Grăniceri este autoritate centrală autonomă și principala instituție în atingerea scopului propus.

4. Obiectivul prezentei Strategii îl constituie implementarea conceptului MIFS, aliniat la cerințele și standardele UE, inclusiv integrarea graduală în spațiul european comun de libertate, justiție și securitate, care să asigure creșterea gradului de securitate a cetățenilor, respectând drepturile și libertățile fundamentale, fluidizarea traficului legal al persoanelor și mărfurilor, precum și a condițiilor pentru liberalizarea regimului de vize a cetățenilor Republicii Moldova pentru călătorii în UE.

5. În Concluziile Consiliului Uniunii Europene din 4-5 decembrie 2006 privind managementul integrat al frontierelor (cea de-a 2768-a reuniune a Consiliului Justiției și Afaceri Interne desfășurată la Bruxelles), ulterior dezvoltat în Catalogul Schengen (care va servi drept instrument de referință pentru viitoarele evaluări desfășurate în țările candidate și pentru monitorizarea corectă a aplicării acquis-ului), este prevăzut Modelul global de management al frontierelor europene care constituie un instrument important pentru protejarea securității interne și, în special, pentru prevenirea și depistarea migrației ilegale și a infracțiunilor conexe, precum și a altor infracțiuni transfrontaliere.

Reieșind din cele expuse, la nivel național MIFS este perceput ca un concept care reunește următoarele dimensiuni:

a) controlul și supravegherea frontierei de stat, în baza analizei riscurilor, a datelor și informațiilor prelucrate privind infraționalitatea;

b) depistarea și investigarea crimelor transfrontaliere de către Serviciul Grăniceri și Serviciul Vamal, în coordonare cu alte autorități de aplicare a legii la nivel național;

c) modelul de acces în Republica Moldova structurat pe patru nivele (măsurile în țările terțe, cooperarea cu țările vecine, controlul la frontieră, măsurile de control în interiorul țării, inclusiv readmisia);

d) cooperarea dintre autoritățile implicate în MIFS, inclusiv prin facilitarea schimbului de informații necesare pentru punerea în aplicare a măsurilor de securitate la frontieră;

e) cooperarea internațională în domeniul asigurării securității frontierei de stat;

f) coordonarea și asigurarea coerenței activităților autorităților implicate în asigurarea securității frontierei prin CNMIFS.

6. Controlul și supravegherea frontierei de stat sînt elementele primordiale în combaterea migrației ilegale și a traficului de persoane, precum și în prevenirea oricărei amenințări la adresa securității interne, a ordinii publice, a sănătății publice și a relațiilor internaționale, fiind o activitate multidisciplinară de aplicare a legii care suscită interesul comun al tuturor autorităților.

Controlul și supravegherea frontierei de stat vor fi efectuate în conformitate cu prevederile legislației naționale armonizate cu Codul frontierelor Schengen. În desfășurarea atribuțiilor de serviciu, grănicerii se vor ghida de recomandările și instrucțiunile cuprinse în Manualul Schengen.

Controlul sistematic al tuturor persoanelor care traversează frontiera de stat și supravegherea eficientă a acestora între PTFS reprezintă elementele esențiale ale managementului frontierei de stat.

În prima linie grănicerii vor controla toate persoanele și mijloacele de transport care traversează frontiera de stat, cu folosirea mijloacelor speciale și infrastructură, necesare identificării persoanelor și documentelor de călătorie.

În linia a doua, situată la o anumită distanță față de prima linie, se realizează controlul amănunțit, în situații care exced competența sau posibilitățile de verificare din prima linie.

Resursele antrenate în controlul frontierei de stat trebuie adaptate în funcție de fluxul de pasageri și analiza riscurilor. Cerințele exacte pentru controlul de frontieră depind de mai mulți factori, printre care presiunile legate de migrația ilegală, situația geografică, profilul pasagerilor și volumul traficului transfrontalier, reieșind din specificul PTFS (aerportuar, portuar, feroviar sau auto).

Supravegherea frontierei de stat trebuie efectuată prin intermediul unor unități fixe și mobile, care trebuie să-și îndeplinească misiunea privind patrularea locurilor de risc și prin monitorizare cu ajutorul mijloacelor speciale. Activitățile de supraveghere ale frontierei de stat trebuie să se bazeze pe sistemul analizei riscurilor.

Serviciul Grăniceri va iniția procesul de implementare a principiilor conceptului Sistemului European de Supraveghere a Frontierelor (EUROSUR) (European Border Surveillance System) (Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, analizînd crearea unui sistem european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR) din 13 februarie 2008), care prevede stabilirea sistemelor de control și supraveghere a frontierei de stat. În acest sens va fi creat Centrul Național de Coordonare (CNC) în cadrul Serviciului Grăniceri, în scopul schimbului de informații cu statele vecine, statele-membre ale UE și FRONTEX.

7. În exercitarea atribuțiilor de serviciu, grănicerii se confruntă cu infracțiuni transfrontaliere, printre care trecerea ilegală a frontierei de stat, migrația ilegală, falsificarea documentelor de călătorie, contrabanda, traficul ilicit de mărfuri etc. Pentru a spori securitatea internă și capacitatea de depistare a acțiunilor ilegale, Serviciul Grăniceri trebuie să dispună de competență în cercetarea acestor tipuri de infracțiuni, fapt care va îmbogăți cunoștințele grănicerilor cu privire la modul de operare și la rutele migrației ilegale, facilitînd realizarea indicatorilor și profilului riscurilor.

Cooperarea interinstituțională privind investigarea criminalității transfrontaliere va fi realizată prin schimbul de informații între diferite autorități în vederea coordonării activităților de investigații, înființarea grupurilor comune, analiza riscurilor și a informațiilor prelucrate, utilizarea în comun a bazelor de date, activitatea centrelor de contact (reprezentanților Serviciului Grăniceri, Ministerului Afacerilor Interne și a Serviciului Vamal).

8. Modelul de acces structurat pe patru niveluri formează nucleul și acoperă toate aspectele politicii de frontieră. Acest sistem cuprinde patru filtre complementare:

1) activități desfășurate în țările terțe, de origine și de tranzit:

a) repartizarea ofițerilor de legătură și a experților pe documente în țările terțe. Funcționarii care vor lucra peste hotare în oficiile consulare și agențiile de transport vor fi instruiți de Serviciul Grăniceri, pentru a descoperi cazurile de falsificare înainte de începerea călătoriei;

b) examinarea minuțioasă a cererilor prezentate trebuie efectuată de către oficiile consulare la eliberarea vizelor. Aceasta include examinarea documentelor și introducerea informației corespunzătoare în baza de date;

c) obligarea agențiilor de transport să întreprindă măsurile necesare pentru a se asigura că persoanele străine transportate posedă acte de călătorie valabile; sancționarea agențiilor care transportă în țară persoane străine fără acte de călătorie valabile; instruirea personalului agențiilor de transport;

d) realizarea acțiunilor în afara țării de prevenire a migrației ilegale în Republica Moldova, prin:
implementarea standardelor UE în domeniul vizelor – adoptarea regulilor UE în domeniul vizelor; îmbunătățirea caracteristicilor de siguranță pentru colantul vizei naționale; îmbunătățirea capacității administrative a structurilor responsabile de eliberarea vizelor;

creșterea rolului oficiilor consulare în prevenirea intrării ilegale în Republica Moldova – perfecționarea pregătirii personalului oficiilor consulare în domeniul descoperirii falsurilor în documente, inclusiv prin conectarea la bazele de date ale instituțiilor internaționale specializate în domeniu; dotarea adecvată, în baza rezultatelor analizei riscurilor, a oficiilor consulare cu echipamente de descoperire a falsurilor în documente; perfecționarea metodologiei de verificare a cererilor de acordare a vizei și creșterea gradului de exigență în țările cu potențial migrator; elaborarea și aplicarea chestionarelor complexe în procedura de acordare a vizelor în cadrul misiunilor diplomatice și consulare; crearea condițiilor pentru eliberarea și verificarea autenticității vizelor prin sistemul informațional "VIZE"; elaborarea și aplicarea noului specimen al titlului de călătorie pentru întoarcerea în Republica Moldova, potrivit standardelor europene; perfecționarea mecanismului de eliberare a titlului de călătorie în special cetățenilor străini și apatrizilor care dețin dreptul de ședere pe teritoriul Republicii Moldova;

atribuirea sarcinilor/competențelor funcționarilor consulari în prevenirea migrației ilegale – intensificarea acțiunilor funcționarilor consulari privind schimbul de date și informații; elaborarea rapoartelor privind riscurile creșterii fluxurilor migrației ilegale în țara în care își desfășoară activitatea; intensificarea cooperării între instituțiile cu atribuții la frontieră și misiunile diplomatice și consulare, în vederea depistării și prevenirii migrației ilegale;

2) cooperarea bilaterală și multilaterală internațională:

a) cooperarea internațională privind securizarea frontierei (cooperare multilaterală, bilaterală și locală), și anume, semnarea acordurilor de cooperare cu țările vecine privind managementul frontierei, stabilind mecanismele corespunzătoare de lucru – schimb de informații, canale de comunicare, puncte de contact locale, proceduri de urgență, reglementarea obiectivă a incidentelor pentru a evita controversele politice etc.;

b) cooperarea cu statele vecine și de tranzit, și anume, acordarea unui ajutor activ în domeniul securizării frontierei și al practicilor consecvente de readmisie;

3) măsuri la frontiera de stat (controlul și supravegherea):

a) legislație coerentă;

b) infrastructură, facilități corespunzătoare pentru efectuarea controlului și a supravegherii frontierei de stat;

c) resurse umane adecvate (personal profesional cu instruire specializată);

d) concept clar al instruirii (de bază și continuă);

e) echipament corespunzător situației la frontieră;

f) coordonare internă la toate nivelurile și schimb de informații între toate autoritățile competente la frontieră;

g) cooperare internațională/bilaterală eficientă;

h) cerințe speciale în conformitate cu Catalogul Schengen, potrivit specificului PTFS (aeroportuar, portuar, feroviar și auto) și adaptat volumului de pasageri. Separarea fluxurilor de pasageri se va face prin culoare separate pentru cetățenii Republicii Moldova, UE, Zonei Economice Europene (EEA) și Elveției (CH) și pentru cetățenii statelor terțe;

4) activitățile din interiorul teritoriului:

a) prevenirea migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere (cooperarea dintre autoritățile competente – grăniceri, vamă, poliție etc.), controlul rutelor de trafic internațional pe teritoriul țării, inclusiv

controlul fluxului migrațional pe segmentul transnistrean al frontierei de stat;

b) cooperare și asistență în cazurile de readmisie;

c) la nivel național va fi acordată o atenție importantă consolidării securității pe segmentul transnistrean al frontierei de stat moldo-ucrainene, inclusiv gestionarea fluxurilor migraționale pe acest segment în cooperare cu Ministerul Afacerilor Interne și Biroul pentru Reintegrare al Cancelariei de Stat, cu valorificarea asistenței EUBAM. În același context, va fi examinată posibilitatea extinderii și lărgirii mandatului EUBAM. Vor continua acțiunile în plan extern în vederea atragerii asistenței externe pentru securizarea frontierei de stat, ținându-se cont de complexitatea sarcinilor ce urmează a fi implementate de către Serviciul Grăniceri și Serviciul Vamal și de riscurile generate de conflictul nesoluționat în regiunea transnistreană. Totodată, se va urmări consolidarea cooperării cu țările vecine vizînd modernizarea și apropierea de standardele europene în domeniul MIFS. Aceste eforturi vor avea menirea să promoveze pe lîngă alte activități la nivel național și internațional reintegrarea țării, precum și consolidarea încrederii reciproce pe ambele maluri ale Nistrului.

Secțiunea a 2-a

Perfecționarea legislației

9. Republica Moldova urmează să aprobe un șir de acte legislative și normative menite să asigure MIFS, să armonizeze legislația la legislația UE punînd accent pe domeniul securizării frontierei, să asigure un model de organizare și funcționare a Serviciului Grăniceri, în scopul adaptării organizatorice a instituției la standardele UE, prin extinderea competenței pe întreg teritoriul țării, să atribuie competențe de urmărire penală, de examinare a contravențiilor, precum și competențe de efectuare a expertizei documentelor de călătorie.

10. În acest scop, urmează să fie adoptate actele normative în următoarele domenii:

1) implementarea standardelor UE în domeniul controlului și supravegherii frontierei de stat: adoptarea unei noi legi cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova;

2) descentralizarea procesului de luare a deciziilor, optimizarea structurii la nivel tactic, demilitarizarea cu acordarea personalului a statutului special și excluderea din componența Forțelor Armate (urmînd a fi o componentă a sistemului național de apărare), atribuirea competențelor pe întreg teritoriul țării:

modificarea și completarea cadrului legal ce reglementează activitatea Serviciului Grăniceri;

modificarea și completarea legislației în domeniul apărării naționale;

3) investirea Serviciului Grăniceri cu competențe în domeniul urmăririi penale, examinării contravențiilor, expertizei actelor de călătorie, instituirii răspunderii transportatorilor în cazul transportării în țară a străinilor fără acte necesare de călătorie:

modificarea și completarea legislației penale și procesual penale;

modificarea și completarea legislației contravenționale;

modificarea și completarea cadrului legal ce reglementează statutul ofițerului de urmărire penală;

modificarea și completarea cadrului legislativ în domeniul expertizei judiciare, constatărilor tehnico-științifice și medico-legale.

Secțiunea a 3-a

Perfecționarea sistemului instituțional

11. Managementul frontierei de stat se bazează pe participarea tuturor instituțiilor cu competențe în acest domeniu printr-un management participativ și prin cooperare interinstituțională și internațională.

12. Coordonarea unitară a sarcinilor autorităților cu atribuții la frontieră reprezintă un element-cheie al aplicării corecte și coerente a MIFS, care are la bază forma consultativă și deliberativă de luare a deciziilor în cadrul MIFS.

13. CNMIFS va stabili concepția de ansamblu și va asigura coordonarea unitară în baza unui set de obiective specifice ce vizează aplicarea unui management performant al frontierei de stat și implementarea Sistemului Informațional pentru Managementul Integrat al Frontierei de Stat (SIIMIFS).

14. Monitorizarea acțiunilor întreprinse pentru îndeplinirea obiectivelor prezentei Strategii se

realizează de către Serviciul Grăniceri, prin intermediul secretariatului CNMIFS.

Instituțiile și autoritățile implicate în realizarea obiectivelor prezentei Strategii vor demara implementarea măsurilor de ordin instituțional și operațional în vederea aplicării coerente și unitare a măsurilor în domeniul de competență.

Secțiunea a 4-a

Perfecționarea controlului și supravegherii frontierei de stat

15. Obiectivul în cauză presupune implementarea următoarelor măsuri:

- a) asigurarea supravegherii și controlului pe toate sectoarele frontierei de stat;
- b) demilitarizarea și profesionalizarea Serviciului Grăniceri în vederea armonizării instituționale la structurile similare ale statelor-membre ale UE, prin: descentralizarea sistemului de luare a deciziilor, inclusiv prin acordarea unei autonomii direcțiilor regionale supraveghere și control al frontierei de stat în domeniul logistic, resurselor umane, financiar etc.; optimizarea structurii Serviciului Grăniceri la nivel tactic; înființarea unor subdiviziuni noi, inclusiv a serviciului de supraveghere aeriană, și a unor unități de operațiuni speciale la frontieră etc; dezvoltarea conceptului Serviciului Chinologic (K-9);
- c) dezvoltarea capacităților de supraveghere și de intervenție rapidă prin utilizarea în practica de serviciu a mijloacelor și echipamentului modern; asigurarea PTFS cu echipament și tehnică pentru controlul documentelor de nivelul I și II;
- d) dezvoltarea infrastructurii PTFS și implementarea schemelor tehnologice potrivit specificului (aerportuar, portuar, feroviar și auto), conform standardelor UE;
- e) amenajarea centrelor de primire și detenție a cetățenilor străini care solicită statut de refugiat, precum și a celor reținuți pentru aflare ilegală pe teritoriul Republicii Moldova;
- f) intensificarea componentei operaționale a managementului la toate nivelurile, perfecționarea ciclului informare – decizie – acțiune, prin eliminarea tergiversărilor, birocrăției și indeciziei;
- g) creșterea responsabilității personalului antrenat în controlul și supravegherea frontierei de stat, prin sporirea competențelor profesionale în aplicarea legii, creșterea capacităților lingvistice;
- h) intensificarea activităților de prevenire a infracțiunilor la frontieră, prin folosirea SAR, activității operative de investigații, amplificarea transparenței acțiunilor și apropierii instituțiilor de societatea civilă;
- i) inițierea, planificarea, organizarea, coordonarea și desfășurarea operațiunilor comune la nivel național în domeniul MIFS;
- j) inițierea, planificarea, organizarea și desfășurarea operațiunilor comune cu serviciile de frontieră ale statelor vecine;
- k) folosirea tehnologiilor informaționale, a echipamentului performant, precum și implementarea principiului selectivității în controlul frontierei de stat;
- l) eficientizarea activității de control și supraveghere a frontierei de stat în baza informațiilor de generalizare a utilizării analizei riscurilor și în fața concluziilor rezultate din situația operativă prin aprecierea implementării măsurilor practice elaborate, precum și controlul asupra exercitării și actualizării acestora;
- m) sporirea capacității de investigare a falsurilor în documentele de călătorie, acreditând experți în criminalistică și dotând cu echipamente compartimentele specifice etc.

Secțiunea a 5-a

Cooperarea intrainstituțională, interinstituțională și internațională

16. Cooperarea intrainstituțională necesită o organizare internă eficientă a structurilor și activităților în cadrul Serviciului Grăniceri. În acest sens, vor fi stabilite două tipuri de cooperare:

- 1) cooperarea pe verticală – colaborarea eficientă între diverse niveluri administrative ale Serviciului Grăniceri;
- 2) cooperarea pe orizontală – existența unei linii ierarhice directe între nivelurile de organizare, care să asigure o abordare comună în domeniul controlului și supravegherii frontierei de stat, o planificare și un sistem de pregătire unificat, precum și un mecanism intern de transfer a datelor și informației la toate nivelurile instituționale.

17. Cooperarea interinstituțională

Politicile și strategiile modului de cooperare interinstituțională se vor realiza la nivel strategic de către CNMIFS, iar la nivel operativ, prin CNC și prin centrele de coordonare regionale și locale.

În cadrul Serviciului Grăniceri va fi înființat CNC care va funcționa în regim nonstop și va monitoriza situația la frontiera de stat. Acesta va avea rolul de a coordona activitățile și misiunile comune ale autorităților naționale implicate în procesul de implementare a prezentei Strategii.

Toate instituțiile, structurile și autoritățile implicate în activitățile de asigurare a securității frontierelor vor colabora la nivel local, regional și național, în baza protocoalelor de cooperare. Protocoalele de cooperare vor acoperi analiza integrată a riscurilor, schimbul de experiență, pregătirea comună, cooperarea în culegerea și prelucrarea informațiilor, instituirea unor grupuri comune de investigații, precum și asigurarea accesului la bazele de date, în baza unui sistem de schimb rapid de informații. Acțiunile comune ale autorităților cu competențe în domeniul MIFS vor fi coordonate astfel încât să excludă conflictele de interese.

Aspectele privind cooperarea dintre organele centrale de specialitate ale administrației publice și alte autorități administrative centrale ar trebui să fie definite în cadrul reuniunilor conducătorilor instituțiilor implicate în MIFS.

Cooperarea la nivel național în domeniul MIFS este realizată de către Serviciul Grăniceri:

a) cu Ministerul Afacerilor Interne, prin:

realizarea schimbului de date și informații în domenii de interes comun în sfera combaterii fenomenului infracțional transfrontalier;

acordarea sprijinului reciproc în desfășurarea acțiunilor de supraveghere și control al frontierei de stat, combaterea activităților ilegale, urmărirea și expulzarea persoanelor care au încălcat regimul frontierei de stat, clarificarea și verificarea circumstanțelor comiterii contravențiilor de către persoane;

organizarea acțiunilor comune în scopul combaterii crimelor specifice criminalității transfrontaliere;

realizarea investigațiilor comune în domeniul operativ și al urmării penale privind infracțiunile transfrontaliere;

b) cu Ministerul Justiției, prin:

informarea reciprocă cu date operative și utile în prevenirea infracțiunilor transfrontaliere;

informarea Serviciului Grăniceri despre evadarea deținuților din penitenciare;

acordarea sprijinului necesar personalului Departamentului Instituțiilor Penitenciare la preluarea deținuților de la frontiera de stat;

schimbul reciproc de informații despre pregătirea săvârșirii infracțiunilor transfrontaliere și despre apartenența, legătura și implicarea în rețelele traficului de ființe umane de către deținuții din penitenciare;

conectarea Serviciului Grăniceri la sistemele informaționale ale Departamentului Instituțiilor Penitenciare și viceversa;

c) cu Ministerul Apărării, prin:

schimbul de date și informații cu privire la aeronavele și alte aparate de zbor care au încălcat regimul frontierei de stat, precum și participarea la soluționarea, în limitele competenței, de comun acord cu reprezentanții de frontieră ai Republicii Moldova, a incidentelor legate de încălcarea regimului frontierei de stat;

sprijinul reciproc în derularea unor acțiuni specifice și acoperirea necesităților de informații în domenii de interes pentru Ministerul Apărării și Serviciul Grăniceri;

d) cu Cancelaria de Stat, prin:

acordarea sprijinului necesar pentru promovarea proiectelor de acte legislative și normative în domeniul MIFS;

acordarea asistenței în atragerea și promovarea proiectelor de asistență tehnică și financiară externă în domeniul MIFS;

realizarea schimbului de date și de informații în probleme ce privesc frontiera de stat;

participarea la activitățile specifice ale Serviciului Grăniceri în vederea îmbunătățirii cooperării;

e) cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, prin:

informarea reciprocă în ceea ce privește reglementările în politica de vize;

informarea despre problemele apărute în legătură cu controlul de frontieră al unor persoane oficiale acreditate în Republica Moldova;

inițierea negocierilor, semnarea și colaborarea în vederea întreprinderii procedurilor de intrare în vigoare a tratatelor internaționale în domeniul de competență al Serviciului Grăniceri;

cooperarea în vederea promovării intereselor Republicii Moldova în diferite domenii, inclusiv prin desfășurarea unor acțiuni comune;

inițierea unor proiecte de acte legislative în domeniul MIFS;

acordarea sprijinului reciproc în rezolvarea problemelor cetățenilor străini care au săvârșit acte ilegale la frontiera de stat (contactarea ambasadelor, a consulatelor, inițierea unor discuții cu reprezentanții oficiali ai țărilor respective în Republica Moldova);

schimbul de informații între secțiile consulare ale ambasadelor Republicii Moldova și Serviciul Grăniceri cu privire la verificarea persoanelor, aprobarea vizelor, eliberarea unor documente de călătorie etc.;

realizarea schimbului de date și informații cu privire la măsurile ce au fost și urmează a fi întreprinse pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană;

f) cu Ministerul Finanțelor (prin intermediul Serviciului Vamal), prin:

schimbul de date și informații necesare combaterii acțiunilor ilegale în zona de competență;

efectuarea, în baza unor planuri comune de acțiuni în zona de competență, a controalelor mijloacelor de transport, depozitelor, containerelor, trenurilor, sediilor și altor obiective unde se găsesc bunuri supuse controlului, în scopul depistării infractorilor, migranților ilegali, traficului ilicit de mărfuri, contrabandei, armamentului, munițiilor, substanțelor explozive, toxice sau radioactive, altor materiale ce ar putea fi folosite în scopuri teroriste;

executarea, în condițiile legii, a activităților specifice pe linie fitosanitară și sanitar-veterinară în PTFS;

g) cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, prin:

colaborarea și schimbul de informații privind combaterea infraționalității transfrontaliere;

colaborarea în domeniul fitosanitar și sanitar-veterinar;

h) cu Ministerul Mediului și Agenția “Moldsilva”, prin:

colaborarea în scopul administrării fondului forestier, cinegetic și piscicol, în conformitate cu prevederile legislației în domeniu;

schimbul de date și informații de interes comun, în scopul prevenirii și combaterii pescuitului ilegal și a braconajului în zona de frontieră;

realizarea, în condițiile legii, a acțiunilor comune de combatere a actelor ilegale în zona de competență a Serviciului Grăniceri, în vederea contracarării și combaterii contravențiilor din domeniul protecției mediului;

i) cu Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, prin:

colaborarea în domeniul asigurării, în condițiile legii, a transportului (aeroportuar, portuar, feroviar și auto) de pasageri;

cooperarea în domeniul transmiterii în prealabil Serviciului Grăniceri a datelor privind pasagerii, de către operatorii de transport;

j) cu Ministerul Sănătății, prin:

asigurarea schimbului de date și informații de interes comun în vederea prevenirii bolilor în zona de competență a Serviciului Grăniceri, în special în PTFS;

asigurarea executării activităților medicale de rigoare, în conformitate cu prevederile legale în PTFS;

k) cu Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, prin:

acordarea sprijinului necesar în vederea asigurării și menținerii unui sistem de comunicații în scopul îndeplinirii eficiente a misiunilor Serviciului Grăniceri;

acordarea ajutorului metodologic și practic în modernizarea SIISG și noilor sisteme și tehnologii informaționale;

schimbul de informații în vederea identificării persoanelor ce traversează frontiera de stat și a

actelor de identitate;

l) cu Ministerul Economiei, prin:

cooperarea în domeniile de autorizare a activităților economice, dezvoltării mediului de afaceri și infrastructurii în zona de frontieră;

m) cu Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, prin:

cooperarea în domeniile dezvoltării regionale și a căilor de acces în zona de frontieră;

n) cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, prin:

cooperarea și schimbul de informație privind trecerea frontierei de stat de către persoane, în scopul prevenirii migrației ilegale și evidenței migrației legale;

cooperarea în domeniul aplicării legislației muncii;

o) cu Agenția Turismului, prin:

soluționarea, în condițiile legii, a problemelor și eventualelor neconcordanțe ce apar în completarea documentelor de călătorie;

cooperarea în domeniul activității turistice în zona de frontieră;

p) cu Serviciul de Informații și Securitate, prin:

efectuarea schimbului de informații în domeniul criminalității transnaționale organizate, inclusiv a terorismului, inițierea și participarea la acțiuni comune, în domeniul prevenirii și combaterii faptelor din domeniul infracționalității transfrontaliere;

dezvoltarea relațiilor de colaborare în scopul cunoașterii, prevenirii și contracarării fenomenelor și acțiunilor din sfera criminalității transnaționale organizate, pentru a asigura securitatea națională sau interesele țării;

q) cu Centrul Național Anticorupție, prin:

cooperarea în domeniul prevenirii și combaterii corupției;

efectuarea schimbului reciproc de informații în domeniul criminalității transfrontaliere;

organizarea acțiunilor comune în scopul combaterii crimelor specifice criminalității transfrontaliere;

r) cu Procuratura Generală, prin:

efectuarea controlului legalității activității Serviciului Grăniceri și a altor instituții cu competențe la frontieră;

acordarea sprijinului și coordonarea măsurilor de profilaxie a infracționalității în cadrul Serviciului Grăniceri și în zona de competență a acestuia;

efectuarea schimbului de informații în domeniul combaterii criminalității transfrontaliere;

s) cu Comisia Națională a Pieței Financiare, prin:

colaborarea și schimbul de informații privind verificarea deținerii de către utilizatorii mijloacelor de transport a asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto externă (Carte Verde) la PTFS;

t) cu autoritățile administrației publice locale, prin:

desfășurarea activităților comune pentru deschiderea unor noi PTFS sau modernizarea celor existente;

acordarea sprijinului necesar subdiviziunilor Serviciului Grăniceri, în limitele prevăzute de lege, pentru asigurarea regimului de frontieră de către întreprinderile, instituțiile, organizațiile, asociațiile obștești și cetățeni în localitățile din zona de frontieră;

atribuirea, în condițiile legii, a terenurilor pentru necesitățile Serviciului Grăniceri.

[Pct.17 modificat prin [Hot.Guv. nr.868 din 19.11.2012](#), în vigoare 23.11.2012]

18. Cooperarea internațională

Acordurile cu țările vecine reprezintă un instrument eficient pentru consolidarea securității frontaliere. Astfel, principalele măsuri de consolidare a cooperării internaționale vor avea în vedere dezvoltarea cadrului juridic bilateral – încheierea și implementarea prevederilor tratatelor cu privire la regimul frontierei de stat, mecanismelor specifice de cooperare la frontieră (reprezentanții de frontieră), combaterea criminalității transfrontaliere și optimizarea schimbului de informații. În cadrul cooperării cu statele vecine se vor organiza schimburi de date statistice, analize și investigații la frontieră, precum și sesiuni de pregătire în domenii de interes comun.

Cooperarea la nivel internațional va fi desfășurată:

- a) cu serviciile partenere ale statelor-membre UE prin implementarea proiectelor (programe, planuri) comune în domeniul schimbului de experiență și asistenței tehnice în domeniul MIFS;
- b) cu agențiile de specialitate (INTERPOL, FRONTEX, Oficiul European de Poliție (EUROPOL), EUROJUST, Oficiul European de Lupta Antifraudă (OLAF) etc.). Colaborarea cu FRONTEX se va efectua prin intermediul Punctului Național Focal FRONTEX. Moldova ar putea solicita FRONTEX să lanseze o operațiune comună la frontiera de stat, sau să acorde echipe de experți din cadrul serviciilor de frontieră ale statelor-membre ale UE. Participarea reprezentanților Serviciului Grăniceri la cooperarea coordonată în cadrul FRONTEX va servi drept obiectiv de sprijin pentru statele-membre ale UE confruntate cu presiunea migrației ilegale, precum și fundament pentru elaborarea celor mai bune practici pentru managementul frontierelor, totodată, sporind gradul de profesionalism al propriului personal în acest proces. În acest sens, este necesară dezvoltarea capacităților de a găzdui aceste echipe și de a delega personalul necesar să se alăture echipelor din străinătate. După caz, legislația națională trebuie adoptată astfel încât să atingă obiectivele respective;
- c) cu statele vecine prin implementarea acordurilor de cooperare în domeniul schimbului de informații, crearea canalelor de comunicații comune, precum și a punctelor de contact, semnarea tratatelor privind regimul frontierei de stat, colaborarea și asistența mutuală în probleme de frontieră, inclusiv finisarea demarcării frontierei de stat cu Ucraina, dezvoltarea conceptului controlului în comun în PTFS și patrulării comune (coordonate) a frontierei de stat, schimbul preliminar de informații cu privire la temeiul juridic pentru intrarea cetățenilor străini și apatrizilor în Republica Moldova etc.;
- d) cu statele din cadrul Comunității Statelor Independente (CSI) prin accentuarea cooperării cu serviciile partenere, în baza acordurilor de colaborare bilaterală;
- e) cu statele terțe prin acorduri de colaborare bilaterală și acorduri de readmisie.

Secțiunea a 6-a **Implementarea unui sistem performant** **al managementului resurselor umane**

19. Reforma managementului resurselor umane este elementul-cheie pentru adaptarea la standardele europene.

În acest sens urmează a fi întreprinse următoarele măsuri:

- 1) specializarea personalului în anumite domenii;
- 2) elaborarea unei strategii a managementului resurselor umane pentru acoperirea deficitului de personal în legătură cu demilitarizarea:
 - 3) perfecționarea sistemului de pregătire a personalului, prin:
 - a) elaborarea planurilor de învățământ, bazate pe standardele UE ce vor satisface necesitățile Serviciului Grăniceri;
 - b) modernizarea procesului de instruire (metode de predare, baza instructiv-metodică, implementarea tehnologiilor informaționale), ținând cont de cele mai bune practici în domeniu;
 - c) crearea condițiilor necesare pregătirii personalului în Colegiul Național de Grăniceri și subdiviziunile de frontieră (infrastructura, mobilier, mijloace tehnice pentru asigurarea procesului de instruire);
 - d) pregătirea lingvistică;
 - e) pregătirea cadrelor didactice;
 - f) perfecționarea personalului în domeniul capacităților de lider;
 - g) pregătirea instructorilor în utilizarea echipamentelor din dotare;
 - h) implementarea pregătirii la distanță;
 - i) cooperarea cu instituțiile naționale în domeniul formării și perfecționării personalului, derulării programelor comune de pregătire a personalului;
 - j) încheierea acordurilor de colaborare în domeniul instruirii cu organe similare din țările vecine, statele-membre ale UE, și a altor state;
 - k) asistența psihologică a personalului;

- 4) elaborarea și implementarea ghidului carierei pentru realizarea continuității în activitate;
- 5) implementarea măsurilor de profilaxie a corupției, prin:
 - a) evaluarea riscurilor instituționali de corupție și implementarea planurilor de integritate;
 - b) adaptarea programelor de formare profesională a personalului, în funcție de vulnerabilitatea la fapte de corupție specifice fiecărui sector de activitate, și completarea modulelor de perfecționare.

Secțiunea a 7-a

Asigurarea dezvoltării logistice

20. Luînd în considerare faptul că militarii în termen vor fi înlocuiți cu angajați pe bază de contract, mobilitatea (terestră, navală și aeriană) a subdiviziunilor Serviciului Grăniceri trebuie să fie majorată prin achiziționarea autospecialelor de supraveghere cu termoviziune, autoturisme de teren, autoturisme pentru activități operative, autospeciale transport cîini, microbuze și ATV-uri, ambarcațiuni și salupe de patrulare, elicoptere. De asemenea, este necesară instalarea sistemelor și dispozitivelor tehnice moderne de control al frontierei.

21. Dezvoltarea infrastructurii frontierei de stat constă în construcția de clădiri și facilități noi pentru Serviciul Grăniceri, în reabilitarea sau extinderea clădirilor existente, în funcție de necesitățile asigurării securității frontierei. Aceasta cuprinde și componente de infrastructură în comunicații, cum ar fi piloni pentru amplasarea antenelor, radarelor, camerelor video etc., precum și diferite construcții civile necesare desfășurării activităților specifice de supraveghere și control al frontierei de stat.

22. În procesul dezvoltării infrastructurii frontierei un loc prioritar îl va ocupa frontiera moldo-ucraineană. În acest scop, este importantă implementarea Planului de dezvoltare a infrastructurii frontierei de stat pentru anii 2009-2011, aprobat prin [Hotărîrea Guvernului nr.827 din 4 iulie 2008](#), precum și aprobarea Planului de dezvoltare a infrastructurii pe anii 2012-2014.

23. Supravegherea frontierei va necesita un ansamblu de mijloace tehnice specifice menite să sprijine acțiunile de monitorizare a frontierei în spațiile situate între PTFS, în vederea prevenirii trecerii ilegale. Aceasta va presupune utilizarea unor tehnologii bazate pe senzori, radare, supraveghere video sau alte mijloace de detecție optice sau optoelectronice cu vedere pe timp de zi și noapte, fixe sau mobile (vehicule, ambarcațiuni, elicoptere etc.), interconectate cu pichetele de grăniceri și cu unitățile de intervenție rapidă, în vederea coordonării acțiunilor. Informațiile obținute vor fi transmise prin sistemele de comunicații și procesate prin sistemul tehnologiilor informaționale.

24. Controlul la frontiere va necesita prezența unui ansamblu de mijloace tehnice menite să asigure controlul persoanelor, mijloacelor de transport și bunurilor prin PTFS, în scopul de a preveni pătrunderea în Republica Moldova a migranților ilegali sau a obiectelor neautorizate. PTFS vor fi dotate cu toate echipamentele necesare controlului în linia I și a II-a, iar colaboratorii acestora cu echipamente de protecție individuală. Informațiile culese vor fi inserate în bazele de date relevante prin intermediul SIISG. Cu ajutorul unor interfețe speciale, personalul autorizat va accesa respectivele baze de date și va fi informat în timp real despre alertele și riscurile atât din puncte de lucru fixe, cât și patrulare mobile.

25. Pentru implementarea Strategiei vor fi întreprinse măsuri în vederea asigurării infrastructurii de comunicații la frontieră, care va cuprinde ansamblul mijloacelor tehnice, inclusiv aplicațiile informatice menite să consolideze supravegherea și controlul frontierei de stat. Aceasta va asigura dispozitivele de comunicare și de schimb de date între toate sediile subdiviziunilor Serviciului Grăniceri și accesul la bazele de date naționale relevante proprii sau ale altor instituții, incluzînd facilitarea procedurii de acordare a vizelor de intrare la PTFS și alte funcționalități specifice.

26. Printre prioritățile de bază urmează să se realizeze următoarele măsuri:

- 1) crearea și dezvoltarea CNC;
- 2) crearea, în baza SIISG a noului Sistem Informațional pentru Managementul Integrat al Frontierei de Stat (SIIMIFS), care ar permite interacțiunea, în termene relevante, între toate autoritățile implicate în MIFS la nivel național și internațional;
- 3) finalizarea, testarea și darea în funcțiune a sistemului de comunicații fixe și mobile la frontiera de stat;
- 4) dotarea subdiviziunilor cu mijloace de transport folosite în supravegherea frontierei, inclusiv cu

termovizoare, computere, hărți digitale, teletre laser, sisteme GPS, camere de vedere pe timp de noapte, integrarea acestor utilaje în sisteme mobile de supraveghere a frontierei;

5) crearea rețelelor de laboratoare criminalistice, care ar corespunde necesităților de combatere a criminalității transfrontaliere la compartimentul falsificării documentelor;

6) achiziția echipamentelor necesare pentru controlul de frontieră (detectarea documentelor de călătorie false și falsificate, depistarea persoanelor ascunse în mijloacele de transport marfar închise și sigilate, controlul autovehiculelor, detectarea stupefiantelor, substanțelor explozive etc.);

7) crearea infrastructurii și achiziția mijloacelor aeriene (elicoptere) pentru misiuni de supraveghere, salvare, transport și intervenție;

8) construcția sediilor noi pentru pichetele de grăniceri, repararea și modernizarea celor existente, care să corespundă cerințelor operaționale și să ofere condiții la nivelul standardelor europene;

9) dezvoltarea capacităților Colegiului Național de Grăniceri (infrastructura sediului central, a centrului de campanie și a poligonului);

10) amenajarea PTFS, în conformitate cu standardele UE, cu normele Schengen și cerințele Regulamentului sanitar internațional (2005);

11) elaborarea și introducerea noii uniforme a colaboratorilor Serviciului Grăniceri.

Secțiunea a 8-a

Dezvoltarea sistemului de analiză a riscurilor

27. Dezvoltarea sistemului de supraveghere și control a frontierei de stat bazată pe informația operativă necesită un set de cunoștințe strategice asupra fenomenului criminalității transfrontaliere, ceea ce ar permite Serviciului Grăniceri și altor autorități cu competențe la frontiera de stat să fie proactive în activitatea sa.

28. În vederea atingerii cerințelor și standardelor UE în supravegherea și controlul frontierei de stat bazate pe analiza riscurilor, vor fi implementate următoarele măsuri:

1) perfectarea produselor analizei riscurilor, prin implementarea sistemului profilurilor și criteriilor de risc;

2) crearea echipelor analitice comune, care se vor axa asupra problemelor în domeniul frontalier;

3) perfecționarea potențialului analitic al colaboratorilor antrenați în acest domeniu;

4) achiziția echipamentelor și programelor de calculator (soft) necesare dezvoltării continue a potențialului subdiviziunilor de analiză a riscurilor.

29. Prin obținerea rezultatelor scontate, managementul riscurilor va deveni o parte integrantă cu procesul analitic, fiind utilizată și ca o punte de legătură între procesul de planificare și activitatea operativă. SAR îi revine sarcina de identificare a amenințărilor la securitatea frontierei de stat și constă în preîntâmpinarea, minimalizarea și contracararea acestora.

Capitolul III

RESURSELE FINANCIARE

30. Resursele financiare necesare pentru atingerea obiectivelor prezentei Strategii se planifică în condițiile legii.

Sursele de finanțare pot fi:

1) din bugetul de stat, în limitele cheltuielilor alocate/aprobate instituțiilor implicate;

2) proiecte și programe de asistență tehnică și financiară externă din partea donatorilor;

3) sponsorizări și alte surse acceptate în condițiile legii.

Capitolul IV

MECANISMELE DE IMPLEMENTARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE

31. Implementarea eficientă a prezentei Strategii revine fiecărei instituții în parte, în conformitate cu domeniile de competență, coordonate și sincronizate cu obiectivele strategiilor sectoriale de dezvoltare. Conducătorii instituțiilor implicate vor întreprinde măsurile necesare și sînt responsabili de îndeplinirea

obiectivelor ce le revin.

32. Obiectivele propuse în prezenta Strategie se vor realiza în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei, aprobat de Guvern la propunerea CNMIFS.

33. În scopul realizării obiectivelor propuse vor fi luate în considerare următoarele aspecte:

1) identificarea măsurilor prioritare;

2) mobilizarea tuturor resurselor necesare;

3) solicitarea sprijinului și a asistenței din partea instituțiilor naționale, a instituțiilor și organizațiilor internaționale (Comisia Europeană, FRONTEX, EUBAM etc.), în vederea preluării experienței internaționale;

4) asigurarea alocațiilor din fondurile necesare pentru finanțarea programelor de dotare cu mijloace și echipamente performante destinate MIFS, pentru încadrarea și pregătirea personalului și modernizarea infrastructurii;

5) monitorizarea și evaluarea permanentă a stadiului pentru îndeplinirea măsurilor prevăzute în documentele de implementare ale prezentei Strategii;

6) informarea periodică a Guvernului, populației și comunității internaționale despre rezultatele obținute.

34. Monitorizarea și evaluarea se va efectua de către CNMIFS prin secretariatul acestuia atât la nivelul întregii Strategii, cât și la nivelul fiecărui obiectiv în parte. Serviciul Grăniceri va prezenta rapoarte semestriale CNMIFS și rapoarte anuale Guvernului privind progresul de implementare a prezentei Strategii.

35. Evaluarea și analiza stadiului îndeplinirii obiectivelor Strategiei se realizează în cadrul ședințelor de lucru ale CNMIFS, după metodologia și în termenele prevăzute în acest sens, în baza rapoartelor periodice. Sarcina elaborării rapoartelor cu privire la etapa îndeplinirii obiectivelor prezentei Strategii revine secretarului CNMIFS, care asigură evidența și transmiterea spre executare a tuturor deciziilor și măsurilor adoptate în cadrul ședințelor, precum și a modului de îndeplinire a acestora către autoritățile abilitate.

36. Prezenta Strategie reflectă intenții și acțiuni, proceduri și etape progresive ce vor fi urmărite cu consecvență, chiar dacă, într-o lume dinamică, aflată în permanentă schimbare, pot să apară evoluții care să necesite revalorificări temporare. Pornind de la concluzia că obiectivele Strategiei sînt nu numai dorite, ci și susținute, precum și de la faptul că autoritățile care realizează MIFS dispun de un capital uman performant, implementarea Strategiei va asigura condițiile necesare pentru succesul Republicii Moldova în cooperarea cu UE în contextul îndeplinirii condițiilor de aderare la spațiul comunitar.

37. Rezultatele obținute în urma evaluării vor fi utilizate pentru evidențierea posibilelor îmbunătățiri, pentru a le lua în considerare și a argumenta eventualele decizii de modificare. Informația folosită în cadrul evaluării este cea utilizată pentru monitorizare, cu completările necesare și accentuează anumite elemente specifice. Evaluarea trebuie să se desfășoare periodic în eventualitatea unor măsuri de corectare.